

ZARZĄD
POWIATU CHODZIESKIEGO
64-800 CHODZIEŻ
ul. Wiosny Ludów 1

BR.0008.10.2023

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE
w Chodzieży

WPLYNIĘŁO

2023-12-27

Nr 4468, Zał.

Ref.

Chodzież, 22 grudnia 2023

Pani
Magdalena Kacprzak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Chodzieży

Niniejszym przekazuję do realizacji, podjętą na XLIX sesji Rady Powiatu Chodzieskiego 18 grudnia 2023, uchwałę nr XLIX/365/2023 w sprawie przyjęcia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024-2026.

Załącznik - 1

WICEPRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU

Mariusz Witczuk
Mariusz Witczuk

Sp. Katarzyna Meres,
Główny specjalista w zakresie obsługi
kancelaryjnej Starostwa, Zarządu
i nieodpłatnej pomocy prawnej
tel. (67)2812757
katarzynameres@powiat-chodzieski.pl

**UCHWAŁA NR XLIX/365/2023
RADY POWIATU CHODZIESKIEGO**

z dnia 18 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata
2024-2026**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.), oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) Rada Powiatu Chodzieskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Chodzieskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Adrian Urbański

POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2024-2026

Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży

Chodzież, 2023 rok

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna programu	4
II. Organizacja pieczy zastępczej w Powiecie Chodzieskim.....	5
1. Zadania powiatu	5
2. Formy pieczy zastępczej	7
3. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	9
4. Zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	10
III. Diagnoza funkcjonowania pieczy zastępczej w Powiecie Chodzieskim.....	11
IV. Analiza SWOT.....	16
V. Cel główny programu i plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.....	18
1. Cel główny programu	18
2. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	19
VI. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej – realizatorzy i wskaźniki	23
VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2024-2026	27
VIII. Źródła i zasady finansowania	28
IX. Beneficjenci Programu	30
X. Monitoring i ewaluacja programu	30

Wstęp

Dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która zapewni mu bezpieczeństwo, otoczy miłością i zaspokoi jego potrzeby. Rodzice zobowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. Każdy rodzic powinien zapewnić dziecku odpowiednie warunki do życia oraz umożliwić wszechstronny rozwój osobowości.

Wielu rodziców jednak z różnych przyczyn (alkoholizm, niezaradność, niepełnosprawność, ubóstwo, itp.) nie chce, nie może lub też nie potrafi wywiązywać się ze swoich rodzicielskich obowiązków. Niestety coraz częściej zdarza się również, że dzieci w tych rodzinach są ofiarami przemocy.

W takich przypadkach niezbędne jest oddzielenie dziecka od jego rodziców. Szansą na stworzenie im najlepszych warunków jest więc piecza zastępcza. Umieszczenie dziecka poza rodziną naturalną powinno stanowić jednak środek ostateczny, stosowany jedynie wtedy, gdy życie i zdrowie dziecka jest zagrożone.

Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej tylko do czasu zaistnienia sprzyjających warunków umożliwiających jego powrót do domu rodzinnego. Dzięki umieszczeniu w pieczy zastępczej dziecko otrzymuje możliwość na prawidłowy rozwój w rodzinnej atmosferze, która lepiej niż inna forma opieki zastępczej zaspokaja jego indywidualne potrzeby.

Dzieci mają prawo do szczęścia, miłości, zrozumienia, stabilnego środowiska wychowawczego, rozwoju, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, a także do wyrażania swoich opinii, zabawy i wypoczynku.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 opracowany dla Powiatu Chodzieskiego, zawiera cele i kierunki działania w trzyletniej perspektywie.

Działania te będą w głównej mierze podejmowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży jako organizatora pieczy zastępczej w powiecie. Program uwzględnia potrzeby środowiska lokalnego w obszarze pieczy zastępczej, głównie wobec dzieci i młodzieży znajdujących się w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

I. Podstawa prawna programu:

Program powstał na podstawie art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku, który jako zadania własne powiatu wskazuje „opracowanie i realizację 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej”.

Funkcjonowanie pieczy zastępczej oraz realizacja zadań z nią związanych uregulowana jest w następujących aktach prawnych:

1. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
2. Ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
3. Ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku kodeks rodzinny i opiekuńczy;
4. Ustawie z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
5. Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
6. Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej;
7. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

II. Organizacja pieczy zastępczej w Powiecie Chodzieskim

W Powiecie Chodzieskim zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży. Zadania te przypisane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania i kompetencje Centrum w tych obszarach działania, zostały uregulowane w następujących dokumentach:

- Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży nadany uchwałą Rady Powiatu Chodzieskiego z dnia 25 stycznia 2017 roku Nr XXVIII/162/2017,
- Regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży nadany uchwałą Zarządu Powiatu Chodzieskiego z dnia 13 marca 2023 roku Nr 512/2023.

Struktura organizacyjna Centrum obejmuje: 3 Działy, Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej, stanowisko Radcy Prawnego, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Chodzieży. Działy są podstawową komórką organizacyjną i zajmują się określoną problematyką i działalnością w sposób kompleksowy.

Zgodnie z regulaminem zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane są przez Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy zastępczej. W skład zespołu wchodzi: 4 koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny/pedagog, psycholog.

1. Zadania powiatu

Do zadań własnych powiatu zgodnie z art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;

4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - grup wsparcia,
 - specjalistycznego poradnictwa;
8. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
9. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
10. wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d, ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;
11. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
12. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu;
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych,

prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;

13. sporządzanie zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187;
14. przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust.8.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat w zakresie pieczy zastępczej zgodnie z art. 181 ustawy należy:

1. realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1;
2. finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3;
3. finansowanie:
 - wydatków związanych z dowozem do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego;
 - średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych;
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.

2. Formy pieczy zastępczej

Pieczna zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej
- 2) instytucjonalnej.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej to:

- 1) rodzina zastępcza:
 - spokrewniona,

- niezawodowa,
 - zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Rodzinne formy pieczy zastępczej zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie. Zapewniają kształcenie, traktują je w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, społeczne i religijne. Umożliwią kontakt z rodzicami i bliskimi dziecka, chyba że sąd postanowi inaczej.

Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny biologicznej, a zatem do czasu przezwyciężenia trudności rodziców, które stanowiły przyczynę umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje do czasu osiągnięcia przez nie pełnoletności.

Dorośla osoba może przebywać w pieczy na warunkach określonych w ustawie, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia. Jeżeli powrót dziecka do rodziny naturalnej nie jest możliwy, to organizator rodzinnej pieczy zastępczej po 18 miesiącach występuje do sądu rodzinnego w celu uregulowania sytuacji prawnej dziecka.

Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- typu socjalizacyjnego,
 - typu interwencyjnego,
 - typu specjalistyczno-terapeutycznego
 - typu rodzinnego.

Zgodnie z ustawą placówki opiekuńczo-wychowawcze są zobowiązane między innymi: zapewnić dziecku całodobową opiekę i wychowanie. Zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne.

Placówka umożliwi kontakt dziecka z rodzicem i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny, zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie ze świadczeń zdrowotnych.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej może przebywać 14 dzieci powyżej 10 roku życia. Ustawa jednak w odpowiednich sytuacjach przewiduje odstępstwa od tej zasady.

Aktualnie na terenie Powiatu Chodzieskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „RODZINA” w Szamocinie z liczbą miejsc 8,
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 w Studźcach z liczbą miejsc 14.

Aktualnie placówki nie dysponują wolnymi miejscami.

3. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jak stanowi art. 76 ustawy należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 6) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 7) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 8) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 9) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

- 10) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 11) zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 12) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 13) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 14) przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 15) zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- 16) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 17) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 18) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających; organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
- 19) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust.1, ich aktualizacja i usuwanie.

4. Zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą należy w szczególności:

1. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;

2. przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodzinom zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
3. pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
4. zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
5. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
6. udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

III. Diagnoza funkcjonowania pieczy zastępczej w powiecie chodzieskim

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w Powiecie Chodzieskim był możliwy do stworzenia po uzyskaniu danych od instytucji pomocy społecznych działających na terenie powiatu, które w bezpośredni sposób zajmują się pracą z rodziną, a zwłaszcza w tych środowiskach, które narażone są utratę praw do bezpośredniej opieki nad swoimi dziećmi.

Stąd Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży zwróciło się do ośrodków pomocy społecznej z prośbą o przedstawienie skali problemu.

Tabela Nr 1 przedstawia szczegółowe dane:

Lp.	Gmina	Liczba rodzin i dzieci	Liczba rodzin dysfunkcyjnych wymagających wsparcia w roku		
			2020	2021	2022
1	Gmina Chodzież	Liczba rodzin objętych wsparciem	24	18	15
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	64	43	36
2	Miasto Chodzież	Liczba rodzin objętych wsparciem	272	249	438
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	168	152	291
3	Szamocin	Liczba rodzin objętych wsparciem	14	15	15
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	38	38	37

4	Margonin	Liczba rodzin objętych wsparciem	263	235	206
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	200	170	158
5	Budzyń	Liczba rodzin objętych wsparciem	5	3	3
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	12	7	7
Razem		Liczba rodzin objętych wsparciem	578	520	677
		Liczba dzieci w tych rodzinach objętych wsparciem	482	410	529

Jak wynika z pozyskanych danych na terenie Powiatu Chodzieskiego niestety rośnie liczba rodzin, które wymagają szczególnego wsparcia i pomocy. Na koniec roku 2022 ponad 500 dzieci wychowywało się w rodzinach, które w mniej lub bardziej dysfunkcyjny sposób wypełniają swoją rolę. Każda z tych rodzin posiada swoją trudną historię i można przypuszczać, że dysfunkcje wynikają z zaniedbywania swoich obowiązków, różnych uzależnień, czy zachowań przemocowych.

Tabela nr 2 przedstawia liczbę rodzin objętych opieką asystenta rodziny w poszczególnych latach

Lp.	Gmina	Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta	Liczba rodzin objętych opieką asystenta w roku		
			2020	2021	2022
1	Gmina Chodzież	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem	8	13	11
		Liczba dzieci w tych rodzinach	17	24	22
2	Miasto Chodzież	Liczba asystentów rodziny	3	3	3
		Liczba rodzin objętych wsparciem	31	34	32
		Liczba dzieci w tych rodzinach	80	77	71
3	Szamocin	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem	14	15	15
		Liczba dzieci w tych rodzinach	38	38	37
4	Margonin	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem	6	6	10
		Liczba dzieci w tych rodzinach	15	15	21
5	Budzyń	Liczba asystentów rodziny	1	1	1
		Liczba rodzin objętych wsparciem	7	9	8
		Liczba dzieci w tych rodzinach	18	20	18
Razem		Liczba asystentów rodziny	7	7	7
		Liczba rodzin objętych wsparciem	66	77	76
		Liczba dzieci w tych rodzinach	168	174	169

Tabela nr 3 przedstawia liczbę rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem rodziny

Lp.	Gmina	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem w roku		
		2020	2021	2022
1	Gmina Chodzież	1	1	2
2	Miasto Chodzież	9	16	25
3	Szamocin	0	3	4
4	Margonin	0	0	0
5	Budzyń	1	1	1
Razem		11	21	32

Tabele nr 2 i 3 przedstawiają liczbę rodzin objętych asystenturą. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Pracę z rodziną wykonuje również w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Do głównych zadań asystenta należy: udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, motywowanie rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, motywowanie do podejmowania pracy zarobkowej. Zgodnie z pozyskanymi danymi około 170 dzieci przebywa w rodzinach, które nie dają rękojmi należytego sprawowania władzy rodzicielskiej. W 2022 roku, 32 rodziny zostały obligatoryjnie zmuszone do podjęcia współpracy z asystentem rodziny przez sąd. Przebywające w tych rodzinach dzieci znajdują się w grupie ryzyka w zakresie zabezpieczenia ich w ramach pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wspiera funkcjonowanie rodzin zastępczych na terenie Powiatu Chodzieskiego.

Tabela nr 4 przedstawia liczbę wszystkich rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych, znajdujących się pod opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2020-2022.

Opracowano na podstawie własnych danych jednostki.

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych w danym roku mogą być przenoszone do innych form pieczy zastępczej.

Typy rodzin zastępczych	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	40	59	45	60	43	58
Niezawodowe	19	28	23	34	24	35
Zawodowa	1	3	1	3	1	3
Pogotowie rodzinne	2	14	2	9	2	6
Ogółem w ciągu roku	62	104	71	106	70	102

Jak wynika z analizy danych w okresie 2020-2022 nastąpił wzrost liczby rodzin zastępczych oraz liczby dzieci w nich umieszczonych. W 2021 roku nastąpił 12 % wzrost liczby rodzin zastępczych w stosunku do roku 2020, wzrost ten utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Pogotowie rodzinne jest szczególną formą pieczy zastępczej. Do tego typu rodziny zastępczej zazwyczaj trafiają dzieci na skutek interwencji policji czy pracowników socjalnych, asystentów, kuratorów. Najczęstszym powodem interwencyjnego odbioru dzieci z rodziny biologicznej jest bezradność rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz uzależnienia rodziców, przede wszystkim od alkoholu.

Tabela nr 5 przedstawia liczbę rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci na terenie Powiatu Chodzieskiego w poszczególnych gminach w latach 2020-2022. Opracowano na podstawie własnych danych jednostki.

Gmina	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Margonin	8	12	10	15	10	15
Szamocin	12	13	11	11	10	11
Budzyń	15	26	15	23	13	21
Gmina Chodzież	4	10	5	10	8	14
Miasto Chodzież	23	43	30	47	29	41
Ogółem w ciągu roku	62	104	71	106	70	102

Z przedstawionej tabeli wynika, iż najwięcej rodzin zastępczych w poszczególnych latach zamieszkiwało teren miasta Chodzieży, następnie teren miasta Budzynia.

Tabela nr 6 przedstawia liczbę rodzin zastępczych powstałych w danym roku oraz liczbę dzieci w nich umieszczonych. Opracowano na podstawie danych własnych jednostki.

Gmina	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione	5	7	5	5	6	10
Niezawodowe	4	8	5	8	4	3
Zawodowa	0	0	0	0	0	0
Pogotowie rodzinne	0	0	0	0	1	2
Ogółem w ciągu roku	9	15	10	13	11	15

Jak wynika z przedstawionych danych liczba rodzin zastępczych z roku na rok wzrasta. O 18% wzrosła liczba powstałych rodzin w roku 2022 w stosunku do 2020 roku. Niestety wzrasta głównie liczba rodzin spokrewnionych.

Tabela nr 7 przedstawia liczbę dzieci z terenu Powiatu Chodzieskiego, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w latach 2020-2022

	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	2	10	6
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze, w tym:	14	11	11
- do domu rodzinnego	3	2	1
- do innej rodziny zastępczej	7	2	3
- do pieczy instytucjonalnej	2	0	1
- do domu pomocy społecznej	0	0	0
- program usamodzielnienia	1	7	6
- do adopcji	1	0	0

Powyżej przedstawione dane ukazują, iż na przełomie lat największa ilość dzieci opuszczała rodzinną pieczę zastępczą uwzględniając program usamodzielnienia.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą przysługuje pomoc na usamodzielnienie. W ustawie wyróżniono następujące formy pomocy:

- 1) pomoc na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie;
- 2) pomoc w uzyskaniu: odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia;
- 3) pomoc prawna i psychologiczna.

Pomoc ta może mieć charakter pieniężny (przyznanie świadczenia pieniężnego) lub niepieniężny (pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie, w tym również w formie rzeczowej, pomoc prawna i psychologiczna).

Na terenie Powiatu Chodzieskiego aktualnie (stan na 30.09.2023 r.) funkcjonuje 60 rodzin zastępczych, w których przebywa łącznie 89 dzieci:

- 1 rodzina zawodowa – 3 dzieci,
- 2 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – 7 dzieci,
- 19 rodzin niezawodowych, w których przebywa 30 dzieci,
- 38 rodzin spokrewnionych, w których przebywa 49 dzieci.

IV. Analiza SWOT.

Analiza SWOT pozwala na wskazanie najważniejszych problemów dla mieszkańców powiatu. Jest to metoda, która określa słabe jak i mocne strony a także szanse i zagrożenia dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Chodzieskiego.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wykwalifikowana i doświadczona kadra wsparcia dziecka i rodziny; • Zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej tj. PCPR w tym Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, OPS; • Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała liczba funkcjonujących rodzin zastępczych; • Brak rodzin zastępczych pomocowych; • Mała liczba chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; • Brak placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego; • Finansowanie rodzin zastępczych na

<p>socjalizacyjnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zatrudnianie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; • Znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej; • Stała współpraca z sądami, policją, ops z terenu powiatu i ośrodkami adopcyjnymi, szkołami; • Współpraca z asystentami rodziny; • Wypracowane pozytywne relacje z rodzinami zastępczymi; • Wsparcie psychologiczne i prawne dla rodzin i dzieci z placówek; • Udział w szkoleniach dla pracowników z pieczy zastępczej; • Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziców zastępczych; • Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; 	<p>niskim poziomie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niskie wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych; • Niskie wynagrodzenia dla pracowników pracujących w pomocy społecznej; • Długotrwałe postępowania sądowe w sprawach związanych z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka; • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; • Brak lub niewielka liczba wolontariuszy do pracy w pieczy zastępczej; • Brak mieszkań dla usamodzielniającej się młodzieży; • Długi czas oczekiwania na badania w poradni psychologiczno-pedagogicznej;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania dodatkowych środków z funduszy; • Działania promujące rodzinną pieczę zastępczą; • Współpraca z ośrodkiem adopcyjnym; • Praca z rodziną biologiczną podejmowana we współpracy z innymi instytucjami; • Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Małe zainteresowanie kandydatów do utworzenia rodziny zastępczej w szczególności rodzin zawodowych; • Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; • Pojawiające się problemy wychowawcze w pieczy zastępczej; • Brak współpracy ze strony rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do domu rodzinnego; • Częsty powrót osób opuszczających

	<p>pieczę do patologicznego środowiska rodzinnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak odpowiedniego wsparcia ze strony rodziców; • Zagrożenie wypaleniem zawodowym pracowników pomocy społecznej;
--	--

V. Cel główny programu i plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

1. Cel główny programu:

WSPIERANIE ORAZ ROZBUDOWYWANIE ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ Z UKIERUNKOWANIEM NA JEJ FORMY RODZINNE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Chodzieskiego skierowany jest głównie do funkcjonujących już rodzin zastępczych, kandydatów na opiekunów zastępczych, rodziców biologicznych, oraz pełnoletnich wychowanków. Opracowując i tworząc system opieki nad dzieckiem i rodziną szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspierających i wspomagających dziecko i rodzinę poprzez:

- ścisłą współpracę różnych instytucji,
- wysoki standard usług,
- wzmocnienie rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- w sytuacjach kryzysowych organizowanie pomocy instytucjonalnej.

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada konieczność tworzenia planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz planu ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ustawa określa również coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych uwzględniając założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, tj. konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Cel 1. Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej

Kierunki działań	Zadania
Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej	<p>Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.</p> <p>Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i rodziny zawodowej, oraz rodzinnego domu dziecka.</p> <p>Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze.</p> <p>Wdrożenie systemu cyklicznych szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych.</p> <p>Wspieranie psychologiczne i pedagogiczne osób prowadzących opiekę zastępczą.</p> <p>Systematyczne prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych i pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.</p>
Zmiana świadomości społecznej i wizerunku pieczy zastępczej	<p>Prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze w tym:</p> <ul style="list-style-type: none">- opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych- artykuły prasowe- czynne uczestniczenie w regionalnych festynach, targach i imprezach okolicznościowych. <p>Budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej.</p>
Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska naturalnego	<p>Wspieranie rodziców biologicznych poprzez poradnictwo specjalistyczne, indywidualne rozmowy z kadrą pieczy zastępczej.</p>

	<p>Ścisła współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.</p> <p>Pomoc w umożliwieniu kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi.</p>
--	---

Cel 2. Poprawa funkcjonowania i wspieranie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Kierunki działań	Zadania
Wspieranie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w poprawnym funkcjonowaniu w życiu społecznym	<p>Wsparcie finansowe i rzeczowe osób usamodzielnianych – udzielanie świadczeń i wsparcia dla osób usamodzielnianych.</p> <p>Motywowanie i wspieranie w uzyskaniu odpowiednich kompetencji zawodowych – poprzez kontynuowanie nauki.</p> <p>Pomoc w poszukiwaniu pracy i motywowanie do stałego zatrudnienia.</p> <p>Czuwanie nad realizacją programów usamodzielnienia, ich modyfikowanie i dostosowanie do aktualnych potrzeb.</p>
Optimalizacja procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	<p>Zapewnienie odrębnego etatu do obsługi osób usamodzielnianych z różnych form pieczy zastępczej.</p> <p>Wypracowanie i wdrażanie standardów w zakresie usamodzielniania wychowanków w Powiecie Chodzieskim.</p>

Cel 3. Współpraca różnych podmiotów z terenu Powiatu Chodzieskiego realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Kierunki działań	Zadania
Podjęcie zintegrowanych działań przez różne podmioty na rzecz dzieci w celu: uregulowania sytuacji życiowej	Główną istotą pomocy dziecku jest wzajemna współpraca wielu instytucji na zasadach partnerskich w celu wymiany

<p>dziecka, powrotu dziecka do rodziny biologicznej, przysposobienia, przebywania w pieczy zastępczej, usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.</p>	<p>informacji zgodnie z przyjętymi standardami umożliwiającymi szybką reakcję w celu pomocy dziecku.</p> <p>Stać i bieżąca współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodziny, pracowników socjalnych i innych osób zaangażowanych w sprawy dziecka.</p> <p>Współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny w szczególności poprzez zapewnienie opracowania wspólnych planów pomocy dziecku i rodzinie.</p> <p>Organizowanie oraz udział w szkoleniach, spotkaniach, konferencjach w zakresie funkcjonowania pieczy zastępczej przez przedstawicieli działających na rzecz dziecka i rodziny.</p>
<p>Podjęcie zintegrowanych działań przez różne podmioty w celu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>Współpraca podmiotów działających w obszarze pieczy zastępczej ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów dydaktycznych i wychowawczych.</p> <p>Organizowanie dla dzieci i młodzieży pomocy psychologa, pedagoga oraz innych specjalistów, organizowanie spotkań szkoleń pogadanek, imprez kulturalnych.</p>

Cel 4. Plan ograniczenia liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Kierunki działań	Zadania
<p>Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej - zmiany formalno-prawne zgodnie z nowelizacją ustawy</p>	<p>Prawne ograniczenia tworzenia nowych placówek opieki instytucjonalnej.</p> <p>Prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej.</p> <p>Wzrost wynagrodzeń w rodzinnej pieczy</p>

	<p>zastępczej.</p> <p>Wprowadzenie obowiązkowego nowego systemu teleinformatycznego tj. bieżące prowadzenie przez Starostę elektronicznych wykazów zgodnie z ustawą.</p> <p>Wprowadzenie urlopów macierzyńskich dla opiekunów zastępczych.</p> <p>Przeciwdziałanie kryzysom w rodzinach.</p> <p>Zmiany w procesie powstawania i funkcjonowania rodzin zastępczych.</p>
<p>Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych–zapewnienie obowiązujących standardów zgodnie z ustawą</p>	<p>Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania w instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>Utrzymanie obecnego standardu wychowania i opieki.</p> <p>Utrzymanie dwóch placówek na terenie powiatu.</p> <p>Umieszczanie i przebywanie małoletnich w instytucjonalnej pieczy tylko w uzasadnionych przypadkach z uwzględnieniem wieku dzieci tj. powyżej 10 roku życia. W pozostałych przypadkach tylko i wyłącznie zgodnie z przepisami ustawy.</p> <p>Zapewnienie dzieciom przyjmowanym i wcześniej umieszczonym najwyższego poziomu w zakresie usług społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, bytowych, religijnych, rozwojowych, emocjonalnych.</p> <p>Obligatoryjne zapewnienie dzieciom w pieczy instytucjonalnej działań adekwatnych do potrzeb dziecka w tym: spędzania wolnego czasu, rozwoju</p>

	<p>zainteresowań i uzdolnień, rekompensacji zaburzeń rozwoju, wsparcia edukacyjnego, zapewnienie wypoczynku.</p> <p>Zapewnienie dzieciom specjalistycznego wsparcia, m.in. psychologicznego.</p>
Rozwój i wsparcie kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych	<p>Zapewnienie wyspecjalizowanej kadrze placówek dostępu do szkoleń podnoszących ich wiedzę i kompetencje.</p> <p>Zapobieganie wypaleniu zawodowemu.</p> <p>Zapewnienie pracownikom możliwości korzystania ze wsparcia specjalistów w tym: superwizje, wsparcie psychologiczne i prawne.</p>

VI. Plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej – realizatorzy i wskaźniki

Cel 1. Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej

Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Samorząd powiatowy,	<p>Liczba pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych niezawodowych.</p> <p>Liczba pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego lub rodziny zawodowej lub rodzinnego domu dziecka.</p> <p>Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych.</p> <p>Liczba osób, dla których przeprowadzono kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.</p> <p>Liczba przeprowadzonych szkoleń, kursów, warsztatów dla opiekunów zastępczych w zakresie kompetencji wychowawczych i społeczno-zawodowych.</p> <p>Liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu</p>

		<p>szeroko rozumianego rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>Liczba opiekunów korzystających z udzielanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wsparcia psychologicznego, prawnego lub innego specjalisty.</p> <p>Liczba godzin: poradnictwa, terapii, konsultacji psychologicznych, prawnych.</p> <p>Liczba przeprowadzonych grup wsparcia dla opiekunów zastępczych i pełnoletnich wychowanków.</p> <p>Ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia.</p>
Zmiana świadomości społecznej i wizerunku pieczy zastępczej	PCPR, Samorząd powiatowy, media, OPS, inne instytucje	<p>Liczba przeprowadzonych kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego.</p> <p>Liczba przedsięwzięć informacyjno-edukacyjno-kulturalnych środowiska pieczy zastępczej.</p>
Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska naturalnego	PCPR, OPS,	<p>Liczba dzieci, które powróciły do domu rodzinnego.</p> <p>Liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą.</p> <p>Liczba udzielonych porad rodzicom biologicznym.</p>

Cel 2. Poprawa funkcjonowania i wspieranie wychowanków opuszczających pieczę zastępczą

Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
Wspieranie pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w poprawnym funkcjonowaniu w życiu społecznym	PCPR, samorząd powiatowy,	<p>Liczba osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą.</p> <p>Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wsparcie wychowanków opuszczających pieczę rodzinną.</p> <p>Formy wsparcia udzielone wychowankom w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wychowanków kontynuujących naukę, - liczba wychowanków objętych wsparciem na usamodzielnienie i przyznanych pomocy na

		zagospodarowanie.
Optymalizacja procesu usamodzielniania wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	PCPR, Samorząd powiatowy, Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Liczba powstałych nowych etatów do obsługi osób usamodzielnianych z form pieczy zastępczej. Ilość środków przeznaczonych /pozyskanych na rozwój pieczy zastępczej w tym powstanie nowego etatu. Ilość szkoleń, kursów, warsztatów doskonalących kompetencje kadry pieczy zastępczej.

Cel 3. Współpraca różnych podmiotów z terenu Powiatu Chodzieskiego realizujących zadania w ramach wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
Podejmowanie zintegrowanych działań przez różne podmioty na rzecz dzieci w celu: uregulowania sytuacji życiowej dziecka, powrotu dziecka do rodziny biologicznej, przysposobienia, przebywania w pieczy zastępczej, usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	PCPR, Samorząd powiatowy, OPS, Placówki edukacyjne, Policja, Sądy, Ośrodki adopcyjne	Liczba spotkań przedstawicieli różnych środowisk służących doskonaleniu pieczy zastępczej celem zapewnienia komplementarności działań. Liczba powstałych skoordynowanych planów pomocy dziecku i pracy z rodziną. Częstotliwość spotkań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi i innymi osobami zaangażowanymi w sprawę dziecka. Liczba szkoleń, warsztatów, posiedzeń zespołów w sprawie oceny sytuacji dziecka, w której uczestniczyli różni przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka.
Podejmowanie zintegrowanych	PCPR, Samorząd powiatowy,	Liczba dzieci w pieczy zastępczej z problemami edukacyjnymi.

działań przez różne podmioty w celu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży	Przedstawiciele placówek oświatowych i jednostek bezpośrednio zaangażowanych w sprawę dziecka.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej, które wymagają wsparcia w związku z problemami wychowawczymi. Liczba podjętych działań (specjalistów) celem pomocy dziecku.
--	--	---

Cel 4. Plan ograniczania liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej - zmiany formalno-prawne zgodnie z nowelizacją ustawy	PCPR, Samorząd powiatowy, Rodziny zastępcze	Liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych. Liczba urlopów macierzyńskich w danym roku. Funkcjonowanie systemu teleinformatycznego.
Funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych – zapewnienie obowiązujących standardów zgodnie z ustawą	Placówki opiekuńczo-wychowawcze, Samorząd powiatowy	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Poziom zatrudnienia kadry w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wysokość środków przeznaczonych na funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ilość form wsparcia i liczba specjalistów wykonujących zadania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba ocen sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
Rozwój i wsparcie kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych	Samorząd powiatowy, placówki opiekuńczo-wychowawcze	Ilość szkoleń, warsztatów, superwizji, przeprowadzonych dla kadry instytucjonalnej pieczy zastępczej.

VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2024-2026.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie.

Ustawa nie określa jednak ile w danym roku na terenie powiatu ma funkcjonować rodzin zastępczych. Limit ten należy dostosować do potrzeb i możliwości powiatu w zakresie sprawowanej pieczy zastępczej.

Wobec powyższego dokonując analizy potrzeb, przy uwzględnieniu danych funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie Powiatu Chodzieskiego biorąc pod uwagę również możliwości finansowe, ustala się następujący limit rodzin zastępczych zawodowych.

Tabela nr 8. Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu chodzieskiego.

ROK	Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych
2024	3
2025	4
2026	5

Planując wzrost ilości rodzin zastępczych zawodowych brano pod uwagę zmiany ustawowe, które sprzyjają powstawaniu nowych rodzin zastępczych. Zakłada się również przekształcanie rodzin niezawodowych w rodziny zawodowe a rodziny zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego w rodzinne domy dziecka. Stąd przedstawione założenia planu rozwoju pieczy powinny sprzyjać rozwojowi i powstawaniu nowych rodzin zastępczych. Ponadto należy również brać pod uwagę postępujący proces deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.

Przedstawione w powyższej tabeli limity rodzin zastępczych zawodowych dotyczą prognozowanej liczby umów, w tym także umów zawieranych z funkcjonującymi rodzinami zastępczymi niezawodowymi spełniającymi warunki do pełnienia roli rodziny zastępczej zawodowej.

VIII. Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 będą środki finansowe pochodzące z :

- budżetu Powiatu Chodzieskiego (zgodnie z art. 191 i 196 ustawy);
- budżetu państwa (zgodnie z art. 197 ustawy);
- budżetów innych powiatów (zgodnie z art. 191 i 196 ustawy);
- budżetów samorządów gminnych (zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy);
- odpłatności rodziców biologicznych (zgodnie z art. 193 ustawy);
- dotacje oraz projekty ze środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- projekty konkursowe;
- z innych źródeł (od partnerów innych podmiotów działających na rzecz pieczy zastępczej).

2. Zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ustawy powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

1. Wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
2. Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
3. Wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem właściwym porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

3. Zasady współfinansowania przez gminy pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-wychowawczej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

4. Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 193 ustawy za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną odpłatność w wysokości:

- przyznanych świadczeń oraz dodatków w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie spokrewnionej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka;

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Opłaty rodzice ponoszą od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Za ponoszone opłaty rodzice odpowiadają solidarnie. Opłatę ponoszą również rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władza rodzicielska została zawieszona albo ograniczona. Należności z tytułu nieponoszenia opłaty podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za okres dłuższy niż 12 miesięcy starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informacje gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

IX. Beneficjenci programu

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 skierowany jest do:

- dzieci i młodzieży będącej w pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzieży przyjmowanej do pieczy zastępczej,
- osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą,
- rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych,
- rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- kandydatów do pełnienia funkcji rodzica zastępczego.

X. Monitoring i ewaluacja programu.

Ewaluacja programu sprzyjać powinna rozwojowi pieczy zastępczej w powiecie, przyczyniać się do wzrostu skuteczności działań i odpowiedzialności osób, które te działania realizują. Jednocześnie powinna przyczyniać się do promocji instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Monitoring i ewaluacja będą polegały na zbieraniu danych dotyczących realizowanych zadań w ramach programu. Dane te podlegać będą bieżącej weryfikacji przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży.

Podstawę ewaluacji stanowią będą:

- informacje od opiekunów, rodziców zastępczych i biologicznych, młodzieży przebywającej w pieczy, dane z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- indywidualne programy usamodzielnienia,
- ocena sytuacji dziecka, i oceny rodzin zastępczych,
- plany pomocy dziecku,
- wypowiedzi ustne partnerów i beneficjentów programu,
- sprawozdania rzeczowe, finansowe i merytoryczne sporządzane w ramach realizacji zadań na rzecz pieczy zastępczej.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży przedłoży Radzie Powiatu Chodzieskiego roczne sprawozdanie z realizacji Programu. Sprawozdanie to stanowić będzie integralną część sprawozdania z działalności jednostki.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Adrian Urbański

UZASADNIENIE

Do zadań własnych powiatu określonych w art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy „opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej”.

Głównym celem niniejszego programu oraz planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej jest wspieranie oraz rozbudowywanie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej z ukierunkowaniem na jej formy rodzinne.

Poprawa jakości życia małoletnich przebywających w pieczy zastępczej, ich opiekunów oraz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej możliwa jest, kiedy istnieją jasno określone cele oraz działania. Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2024-2026 stanowi podstawę do budowy skutecznego systemu rozwoju różnorodnych form pieczy zastępczej.

Uchwała nie rodzi skutków finansowych.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Adrian Urbański

